

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ogri in federalizem.

Zadnje dni na jedenkrat dva oficijozna ogerska žurnala govorita prijazno o federalizmu „Ellenör“, glasilo ministra Tisze dunajskim psevdoliberalcem v lice pove v posebnem članku: „mi se federalizma s katerim vi strahite, nič ne bojimo. Tak federalizem uže mi imamo, kajti kar Čehi, Poljaki, Slovenci in Dalmatinci zahtevajo, nij niti za dlako več, da še menj, kar ima uže pri nas Hrvatska“. Tako „Ellenör“, ki je prej Tiszin organ bil in gotovo še sedaj njegove misli piše.

Pa še drugo ogersko glasilo, vladnim krogom najbližjega grofa Bethlena „Correspondance hongroise“ v št. od 10. t. m. o istem predmetu prinaša iz peresa grofa B. članek, iz katerega sledeče:

„V obče se v tujem svetu misli, da bi se dualizem ne mogel zložiti z ustanovljenjem tacega upravnega zistema, kateri bi narejal koncesije federalizmu t. j., kateri bi zadovoljil željam Čehov in Slovencev avstrijskih. Vsako krat, kadar avstrijski Nemci zaslišijo želje avstrijskih Slovanov, ograjajo se brzo s tem, češ, da se dualizem ne sklada s federalizmom, pristavljaje, da bi ostvarjenje želj avstrijskih Slovanov našlo živo opozicijo v Ogorskej. Dozdaj mi nijsmo temu ugovarjali iz dveh vzrokov, prvič se nečemo mešati v sosedove posle, drugič, ker res pomagati nijsmo hoteli, da se federalizem uvaja. A denes ko vidimo Schmerlinga in Leo Thuna proti nam liirana, hočemo zvezanim pravo istino povedati“.

„Mej federalizmom in federalizmom je razloček, kakor mej piščalko in piščalko. Federalizem grofa Thuna, ki bi bil samo absolutna vladavina ublažena s centralno upravo

našel bi proti sebi Magjara, Hrvata, Čeha in Slovencea.“

„Kaj torej hočejo Čehi? Ko bi jim hoteli Avstriji toliko avtonomije kolikor je Ogorska odstopila Hrvatom, in ko bi dali Slovencev one svobode, katere je Ogorska odstopila Srbom in Rumunom usvojevavši zakon o posebnih pravicah narodnosti, zadržalo bi federalistično načelo popolno zadovoljščino. Zakaj bi se Ogorska bala ustanovljenja tacega reda.“

„Mi smo ukrenili s Hrvati ugovor, vsled katerega imajo oni svojo narodno hrvatsko vlado, ki je odgovorna zboru hrvatskemu; Hrvatje so gospodarji v svojem domu. Večina Rumunov v Ogorskej je mirna. Samo nekateri Srbi iz granice so intransigenti.“

„Naj avstrijski Nemci prestanejo uveravati Evropo, da smo mi Magjari neprijatelji federalizma. Federalizem grof Thuna je absolutizem. Federalizem Čehov in avstrijskih Slovanov je samouprava. To poslednjo obliko federalizma bi mi v Ogorskej sprejeli. Mi hočemo, da se avstrijski Nemci ne poslužujejo imena Ogorske, kadar svojo gospodoželjnost na mislih imajo in nam pripisujejo tendence, katere so nam tuje“.

Tako govore magjarski glasovi sedaj iznenada! To ima svoj skriti pomen, za nas Slované dober. Pamtiti nam je treba, da so baš Magjari Hohenwarta strmoglaviti pomogli. Torej od tačas so se premislili uže vse drugače. To bode imelo na višje kroge velik vpliv.

Pa še jedno! Kakor iz teh dveh važnih citatov razvidno smo mi Slovenci tudi uže faktor s katerim celo magjarski politiki računajo, mi Slovenci, katerih pred 20 leti Evropa skoraj ni po imenu nij poznala!! Ne vdajmo se.

Boj pruskih Poljakov za svojo narodnost.

7. t. m. je v pruskejš poslanskejš zbornici bil predlog postave na dnevnem redu, kateri določuje naj bi bil nemški jezik jedini poslovni jezik v vseh uradih. Ta nova postava obrača svojo ostrino posebno zoper Poljake v Poznanjskem. Ti pak so tudi čutili, da gre tukaj njihovejš narodnosti, pravicam njihovejša slovanskejša jezika in poljski poslanci so vstajali zaporedom in bičali nemško silovitost, nemško brutalnost, ki se v tem predlogu tudi in zopet pokazuje.

Poslanec Liskovski je rekel: Ta postava je jeden del zavednega velicejša uničevalnega boja zoper poljsko narodnost. Ali ne mislite Nemci, da vam bode od denes naprej šemogoče poljske Poznanjce ponemčiti, drugače, če poljskim otrokom jezike pulite. V imenu narodnega prava in človeškejša dostojanstva, moramo zoper takovo politično brutalnost, kakor jo ta postava izreka protestovati!

Poslanec Lubienski: V najnovješem času, posebno pak po zadnjem francoskem ratu se vidi (mej Nemci) vedno bolj brezobzirna namera, vsem narodnim nenenemškim elementom v državi končni račun narediti, jim sofistično v imenu nemške ideje konec narediti. O moralnosti te ideje pač nij treba ni besede govoriti. Ali to, da se hoče nekejš narodnosti, katera je bila proti svojejš volji v kako državo privezana, narodno smrt napovedati ali dekretirati, je pač ravno tista logika kakor če so se v srednjem veku žgalne gromade smatrala za očiščensko sredstvo krivoverstva. To moralo, katero vi (Nemci) nazivljate z imenom jezuitizma, nahajate pri voditeljih svoje notranje politike,

Listek.

Knez Andrej Bogoljubski.

(Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.)

(Konec.)

Iz vsega se vidi, da je bila tudi v Rostovu stranka večjidel iz bojarjev, ki so mrzili mesto Vladimir in hrepeneli za vlado in prvenstvom nad vso zemljo, ali nijso mogli zadobiti si ljubezen naroda, ter ga za soboj voditi. V samem Rostovu so prebivalci povežali bojarje, ter je oddali Vsevolodu. Potem, ko je bila po zmagi nad Rjezanci raztepena stranka rostovskih bojarjev, sovražnih Vsevolodu, ostal je Rostov miren. Vsevolod je vladal dolgo (do l. 1212), ter v mnogem nasledil Andreja v politiki, vendar pa je ravnal s svojimi podložnimi z mnogo večjo umerenostjo in mehkostjo. V rostovsko-suzdaljskejš zemlji bil je on v obče ljubljen od naroda.

V odnošajih z Novgorodom znal je upotrebiti vse okolnosti, da obdrži svoje prvenstvo nad njim. Ali on je popuščal Novgorodcem v slučaju skrajnega upora od njihove strani, in vselej se je pokazal, da uvažuje novgorodsko voljo. Čudno pa je pri vsem tem, da je moral Vsevolod v odnošajih z Novgorodom upotrebiti kruta sredstva ne po svojem nagibu, nego po želji družine. Tako se je dogodilo, ko je on, nesporazumevši se z Novgorodci, oblegel Toržok, ali uže gotov bil, popustiti in pomiriti se, da je družina kričala: „Knez, mi nijsmo semkaj prišli, da se celujemo,“ in Toržok je bil vzet in sožgan. Po mnogih primerih je vidno, da misel o podjarmljenji Novgoroda nij bila jedina knezov, nego vse rostovsko-suzdaljskejš zemlje, in vsled tega so kasnejš Novgorodci s tako jezo vjevali, ne samo s knezi, nego v obče s Suzdalji, ter je mrzili še celo potem, ko so se z njihovimi knezi pomirili. Na drugejš strani pa je Vse-

volod obdržal prvenstvo nad rjezanskimi knezi, a l. 1208, okoristivši se neredom v rjezanskejš zemlji, posadil tam na prestol svojejša sina Jaroslava. Ali ker so s tem knezom Suzdaljci poplavalili rjezansko zemljo, ter vzeli v roke vso upravo, postali so Rjezanci, ki so poprej sami izdali Vsevolodu svoje kneze in dobrovoljno izbrali Jaroslava, v vsakem obziru nestrpljivi, pobunili vso zemljo ukovali Suzdaljce, ter je zaprli v klete, kjer jih je mnogo poginilo. Vsled tega Vsevolod nij bil v stanu, zadržati rjezansko zemljo za sebe.

Knez Vsevolod si je znal pridobiti pa tudi v južnej Rusiji veliko važnost; miril je prepirajoče se južno-ruske kneze in še celo v oddaljenejš Galiciji se mu je podvrgel jeden knez. Po smrti Vsevolodovejš je bil nastal kratek prepir, prouzročen po Novgorodcih. Ali l. 1219, po smrti starejša sina Vsevolodovejš, Konstantina, postal je v Vladimiru knezom drugi sin njegov Jurij, in rostovsko-

kolikor se obrača proti nenemškim narodnostim v državi. Mi smo slabi vi ste močni. Moč je pa (pri Nemcih) nad pravico, in če jedenkrat vodjem vaše politike na misel pride naših glav zahtevati, ne bi nam nič družega ostala nego z indijansko resignacijo izročiti jih skalpiranju. Ali menite pa, da boste kaj pridobili s tem če nas uničite." Potem govornik razklada, da bodo Rusi če jim kedaj vojna na misel pride ravno tako lahko v državo prišli če so v Poznanji Poljaki ali novi Nemci. „Sicer pa le ravnajte tako neusmiljeno z družimi narodnostimi, to bode našlo odmev povsod kjer Nemci zunaj te države stanujejo; vaša brezobzirnost do družih narodov vam ne prinese blagoslova.“

Postava je bila potem izročena posebnemu odseku v preudarek. Ob svojem času hočemo poročati kaj bode iz nje. Denes pak smo to stvar na tem mestu omenili, da naši slovenski bralci vidijo, da Nемец povsod jednako — politizira. —

Jugoslovansko bojišče.

Iz Spljeta 13. marca. [Izv. telegram.] (Za zadnjo številko „Slovenskemu Narodu“ prepozno došlo.) Denes je bil Ljubibratič s svojim štabom in hollandsko gospodičino Markus (ki je za Hercegovince vse svoje ogromne dohodke žrtvovala) v Senj pripeljan od 60 avstrijskih vojakov. Velika avstrijska vojska mu je nasproti šla. A prebivalstvo je demonstriralo, in velika množica ga je pričakovala, notabilitete na čelu. Klici „živio“ so orili in iz možnarjev se je streljalo. Avstrijski vojaki so z nasajenimi bajoneti branili dalmatinskemu prebivalstvu spremiti Ljubibratiča v avstrijski zapor. Čitalnica je razobesila svojo zastavo. Ljubibratič je zahteval od c. kr. okrajnega glavarja, naj mu dovoli advokata, da bode on dokazal, da o ga vojaki avstrijski prijeli — na turškeje zemlji.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. marca.

Dunajska „Wiener Zeitung“ od nedelje dementira, da nij res raznesena novica, da je nek oficir zarad tega zaprt bil, ker bi bil francoskemu poslanstvu neke vojaško-diplomatične papirje prodal, potrjuje pa, da je dotični oficir res zaprt bil. Graška „Tagespost“ pravi, da ne francosko, pač pa rusko poslanstvo bi bilo dotične skrivnosti kupilo.

suzdalska zemlja je bila rešena vseh kneževskih preprirov do same tatarske navale. Treba je spomniti, da je v tej zemlji vladalo na jedenkrat več knezov, bratov in bratrancev Jurja, ali so vsi jednako dobro knežili. Vsi so zemljo upravljali z narodom in sama njihova vlast je odvisila od naroda. Ko je Vsevolod razdelil oddele mej svoje sine in Jaroslavu dal Perejaslavlj-Zaljeski, prišel je leta v to mesto, poklical narod v cerkev sv. Spasa, ter spregovoril: „Bratje Perejaslavci! Oče moj je odšel k bogu, vas je dal meni, a mene je dal vam v roke. Kažite, bratje, želite-li mene imeti za vašega kneza?“ Perejaslavci so odgovorili: „Prav radi te hočemo, in tako naj bode. Ti si naš gospod.“ In vsi so mu prisegli zvestobo.

To je bila perijoda blagostanja iztočne Rusije. Zemlja se je naseljevala; zidali so cerkve in samostani, umetelnost se je usavršila tako, da Rusi nijso potrebovali nič več tujih moj-

Graško mesto zahteva od štajerskega deželnega zbora, naj pomnoži njegove poslance v deželnem zboru. Kaj pa pomnoženje slovenje-štajerskih poslancev, katero je dr. Dominkuš uže lani utemeljil.

Tudi v **dalmatinskem** deželnem zboru je velik „štrajk“ nastal! V seji 13. marca je čital poslanec dr. Monti izjavo, katera pravi: Ker se predsednik Ljubiša nasproti očitaniu, da je prejel nezalužene denarje pri oddaji dalmatinskih železnic, nij opravičil, ostanejo Monti in njegovi tovariši tako dolgo neudeleženi pri sejah, dokler deželnega zbora ne vodi podpredsednik ali tak predsednik, ki ga krona postavi. Hrup, in seja je bila končana! Več, kadar pridejo poročila.

Naša **cesarica** je 12. t. m. obedovala pri stolu angleške kraljevske familije v Windsoru.

Vnasje države.

Črnogorski knez nij poklical svojih podložnikov iz vrst hercegovinskih vstašev. Torej je bilo potovanje Rodičevo popolnem nevspešno, in veselje turško-judovskih novini je imelo kratko življenje.

Rumunski zbornica je odložena do 22. t. m., potem ko je sprejela postavo o tem, da se vzame 16 milijonov za dopolnenje vojske.

Okolo 300 **francoskih** republikanskih poslancev in senatorjev je imelo 13. marca shod, v katerem so sklenili zahtevati, da se odpravijo oni uradniki iz uprave, kateri so proti republikli delali; kar se pa novega ministerstva tiče, hoče stranka brez zaupanja in brez nezaupanja čakati njegovih dejanj. Victor Hugo bode v senatu, Raspail v zbornici amnestijo za komunarde zahteval.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 14. marca. [Izvirni dopis.] Kakor lani, se bode tudi letos narodna stranka volitve v mestni zbor udeležila. Dognano je dovolj, da je več let prakticirana pasivna politika nam bila v škodo. Pride čas, ko mora večina v mestnem zastopu zopet narodna biti, v kateri bodo domačini menj za Prusijo politikovalni, a bolj vneti in delajoči za blagost mestno. Istina je, da je naš boj težaven, ker se bojujemo z nejednaciimi orožji.

Da se vsi c. k. komandirani za nemškutarske kandidate pobrinejo, to je razumljivo, a boli nas, ko vidimo in čutimo, da nam tudi služabniki privatnih zavodov, na pr. južne železnice — največjega privatnega zavoda nasprotujejo. — Da, ovi borijo se pri vseh volitvah z nami, pridejo vselej „in corpore“ na volišče. Žalibog, ka se mej njimi tudi na-

hajajo možeje iz našega naroda. Na kolodvoru pak so vsi višji uradniki tujci, oholi Nemci, kateri se bratijo s kolovodji nemškutarske stranke in njih nove zaveznike Turke. Ta klika je nemškutarjem dobro došla, vsaj če nje načelnika kandidirajo v mestni zastop in prodero pri volitvah, prodero z njim vred posavljeni drugi kandidatje. Železničarjev nij malo, ki imajo volilno pravo, a odvisni nijso menj, kakor „c. kr.“ kar višji želi, stori devotno podložni, in tako se zgodi, da za načelnikom postaje, g. Habitom, in njegovim tovarišem vse v ogenj hiti — nobeden nema poguma, se svojemu predpostavljenemu zameriti. To je terorizem, kateri se tako daleč proteže, da celó na postajah zunaj Ljubljane nameščeni službeniki, katerim se volilni listi na dom pošiljajo in ki nemajo nobene ali vsaj zelo dvomljivo volilno pravo, ne upajo se voliti, se vé da, v nemčurskem smislu, odtegniti. Kdo bode našim nemčurjem odrekkel prekanjenost. Da! izvrstni računarji so.

A škandal je, da se služabniki društva, katero svoje blagajnice z ogromnimi svotami naše slovenske dežele polni, tako strastno proti nam narodnim domačinom postopajo. — Stvar nij malovažna. V prve je žaljen naš narodni čut, in v drugo trpi ljubljansko prebivalstvo faktično škodo, ker s pripomočjo teh železničarjev so v razne zastope ljudje voljeni, kateri se za vse kaj družega brigajo, nego bi bilo potrebno. Ne bi bilo odveč, ko bi se slovenska politična in druga društva na generalno direkcijo južne železnice obrnila, da zabrani dotičnim gospodom, na postaji Ljubljanskej se odslej jednacihi agitacij udeležiti. Kdor voli, voli naj za-se, a ne terorizira družih. — Tudi bi bila prošnja, na mestu nastaviti družega načelnika postaje, in take uradnike, ki so zmožni jezika, katerega naš narod govori. Da so nam tujci, kateri deželnega jezika ne umejo na kvar, nij treba dokazovati. Generalna direkcija nij politična, nij prusijanska, ona bode naše prošnji ustregla. Na tako pritožbo, oziroma prošnjo dalo bode ravnateljstvo gotovo povoljni odgovor, kar se je nadejati temveč, ker je ovo v očigled, da je naše prizadetje v državi „ravnopravnosti vseh narodov“ popolnem opravičeno — v sličnih slučajih dejansko pokazalo, da nam hoče ustreči, ter pravično biti.

Iz Krškega mesta 13. marca

[Izv. dop.] Naše mesto se je začelo odlikovati v narodnem in v društvenem življenju. Oziroma

strov: oni so imeli uže svoje zidarje in slikarje. Zraven tega pa se je razširjala tukaj tudi književna prosveta. Rostovski vladika Ciril je ustanovil knjižnico; pod njegovim nadzorom prestavljalo se je iz grškega in prepisovala razna dela, spadajoča na duhovno književnost. Nekoč rokopisi, ki so se ohranili iz te epohe kažejo, da je umetelnost prepisovanja dosegla veliko usavršenost. Kneginja črnogovska Evfrozina, hči Mihajla Vsevolodoviča odprla je v suzdalju učilišče za devojke; tukaj so se učile čitati, pisati in cerkvenega petja. V istini književna obrazovanost je bila jednostranska, ter vodila k samostanskemu življenju a za to je je širila večjidel le mej duhovni in malo podirala v narod, malo obvezemala životne potrebe, vendar se mora pri vsem tem reči, da je stala rostovsko-suzdalska zemlja tidi s temi bednimi početki prosvete takrat mnogo višje nego južne zemlje, kjer so poprej pokazavši se začetki vsake umetelnosti

ginili vsled notranjih preprirov in poloveških pokončanij. Za Jurija se je Rusija razširila tudi na severo-istok. Na mestu zjedinjenja rek Suhone in Juga je bilo sezidano mesto Ustjug, ki je postal v kratkem važen za trgovino. Kamski Bolgari so ga osvojili, ali Jurij je je razbil, prisilil storiti mir, pustiti na slobodo vse zapljenjene, dati poroke in utrditi mir s prisego. Na drugej strani so se Rusi širili po Volgi, prišli v zemljo modrovsko in pri ustji Oke v Volgo osnovali Nižnji-Novgorod. Upravljana po mnogih knezih Mordva nij bila v stanu zoperstati navali ruskega plemena; takrat so nekovi mordovski knezi iskali pomoči pri Bolgarih proti Rusom, drugi pa zakvačeni v prepri, podali se ruskim knezom v podložnost, ter se imenovali „rotniki“, (zato ker so storili „roto“, t. j. prisego). Tako sta l. 1228 kneza dveh modrovskih plemen Mokši in Jerzi: Pureša in Purgas zdvojno vojevala mej soboj. Pureša je postal rotnik kneza Jurja in ga

na ta predpust, imeli smo obilo narodnih veselje, katerih so se tudi naši nasprotniki udeležili; prostori so bili vsi nagneteni, tudi od daljnih obiskovalcev obiskani. — A zdaj, ko je ta postni čas prišel, vse je tiho, nij slišati petja ni godbe, niti nij videti plesa. Zatorej kaj ko bi se naši narodni možje skupaj zbrali in bi prostor za dramatične predstave poiskali potem bi se lahko tudi v postu kaj narodno kratkočasili. Morda bode kdo na to odgovoril pri nas nij prostorov za to pripravnih. To je res, a priskrbeti si jih moramo akoravno takih ne, kakor so v Ljubljani ali v družih večjih mestih, pa zadovolimo se z malim. Stari pregovor pravi, za malim večje pride in to je tudi resnica. Dokler perutij nemamo ne moremo zleteti ali potrpimo peruti rastejo počasi. — Tužno je tudi, da nemamo ni čitalnice niti bralnega društva, katero bi se brez vsega posebnega dela dalo skupaj spraviti. Uzroki tega so, ker so naši narodni možje, kateri bi lahko k temu obilo pripomogli premlačni za tako reč. Pa upanje imamo, da se bo naše stanje na bolje preobrnilo. Jaz, kakor tudi vsak tukaj stanujoč lahko izprevidi, da gre stvar na bolje.

Mestjani, od nekaj zagrizeni nemškutarji postajejo zmirom bolj mirni v tem smislu, od nekaj kričeči na nas „prokleti Slovenec“ zdaj velijo uže saj smo vsi „Kranjci“.

Iz tržaške okolice 13. marca. [Izv. dop.] Tržaški deželni zbor bode v tekoči sesiji obravnaval zopet ono krivično volilno „reformo“ in pa, kar je okoličane najbolj v srce zbudilo tudi o premaknenji okoliške meje („pomerio“). Upamo pa, da se niti prvo niti druga krivica naše okolici ne bode zgodila, ker vsi okoličani bomo legalno protestovali, in ako pravična vlada ima usmiljenje do nas zatiranih okoličanov, gotovo ne bode svoje pomoči odrekla nam, potem bodo laški predlogi gotovo zavrženi!

Iskreno prosimo naše vrle poslance naj neutrudljivo v deželnem zboru omenjene dve krivici odbijejo in odkritosrčno naše želje in pravice branijo. Posebno pa prosimo č. g. Burgštalerja, da ne bi s „pomerijem“ se strinjaj; ampak blagovolil popolnem se skupnim delovanjem naših poslancev strinjati se. Če pa, bi bil slavni deželni zbor tako krivičen, da ne bi naše govore, na prošnje in nasvete slišati hotel, temveč jih bi zatiral, potem je popolnem splošna misel in želja cele okolice, naj vrli vsi naši č. g. poslanci zbornico po-

prosil pomoči proti svojemu sovražniku, a Purgas je poklical na pomoč proti Pureši bulgarskega kneza, ali Bolgari nijso dali nobene pomoči in Rusi so navalili v zemljo Purgasovo Jerzo (v letopisih imenovana Rusija Purgasovo opustošili jo ter pregnali Mordvine v nepristopne goste šume. L. 1230 je poskusil udariti Purgas na Nizjni-Novgorod, ali je bil odbit a sin Purešin ga je napal s Polovci in na zadnje opustošil njegovo pokrajino. Le-ti dogodjaji so jako pospeševali rusko naseljevanje na istoku. — Tuji so zapustili svoja poprejšnja prebivališča, pobegnili na jug ali se pa udalili za Volgo, ostali pa so se dali pokrstiti ter postali v kratkem Rusi. Iztočno-ruski narodni značaj, razširjaje se dalje na istok, zmešal se je z drugoplemenci ter je na tak način, ohranivši svojo slovansko narodnost, vedno bolj in bolj se mešal z družimi. Tako se je razvijal in učvrščival značaj velikoruskega naroda.

pustijo (kakor so storili Tirołci), da ne bodo vsaj priče kradenih pravic naše zatirane okolice! (Glasno in moževsko boriti se in protestovati, a bojišča nikdar ne prostovoljno pustiti — to je naše mnenje Ur.) Tudi s preponižno prošnjo se obračamo do č. g. pravičnih mestnih poslancev (patrijotične stranke), da blagovolijo podpirati naše okoliške g. g. poslance o omenjenih obravnava, za kar jim naprej izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Več domorodnih okoličanov.

Domače stvari.

— (Vabilo k popularno-znanstvenim predavanjem), ki bodo v dvorani ljubljanske čitalnice na korist narodne šole. Program: 19. marca: prof. Fr. Šuklje: „Jeanne d'Arc, devica orleanska“. 26. marca: Ivan Tavčar: „Ženstvo v slovenski narodni poeziji“. 2. aprila: prof. Fr. Wiesthaler: „Tri dni v starem Rimu“. Začetek ob 11. uri. Vstopnice za celi cikel po 1 gld. za osebo, po 2 gld. za rodbino treh oseb, potem vstopnice za dijake po 60 kr. se dobivajo v narodni čitalnici in v narodni tiskarni. Karte za posamezno predavanje pri kasi po 50 kr.

— (Zopet tiskovna pravda.) Urednik „Slovenskega Naroda“ je dobil zopet poziv k okrajnej sodnji na 24. marca. C. kr. državni pravdnik ga toži zopet po §. 10 in 11 t. z. zarad prestopka programa, ker je natisnil v nemškem jeziku Jagičev oklic, priobčen od prof. Glaserja iz Kranja, vabilo na jezikoslovno sodelovanje in naročevanje! Znano je našim bralcem, da je bil urednik zadnjič pri drugej instanci zarad tega oproščen. A g. drž. pravdnik je neutruden!

— („Slovenska knjižnica“) se je v tretjem zvezku zakasnila za nekoliko dnij, ker je imela dosedaj tiskarna zarad odpretja deželnega zbora in druga nujna dela. Stavljennih je tretjega zvezka 10 pol, dostavljen bode cel zvezek tiskan in vezan prve dni prihodnjega tedna.

— (Slovenskim učiteljem) priporočamo najnovejšo hrvatsko brošurico „Uzroci kratkovidnosti učenika“, spisal A. Hajdenak, učitelj v Zagrebu. Cena samo 20 kr. Založil pisatelj.

— (Mala vnetost naših Nemcev) za Auersperga. Piše se nam: Pretečeno nedeljo so imeli nemški udje filharmoničnega društva shod v kazini pri katerem so grofa Auersperga slavnega svojega svobodoborca izvolili za častnega uda. Uže pred ta dan so nagovarjali ude, naj se gotovo udeleže zborovanja, a navzlic silnej agitaciji nijso zbornali ni tolikega števila udov, da bi bili mogli sklepati. Za to je šel jeden ud gologlav v zvezdored, in tam mirne šetalce, katerih niti nij dobro poznal, nagovarjal naj gredó vendar v kazino udeležiti se zborovanja, da bode shod vsaj sklepalen. Ubozemu agitatorju se je pa pripetila blamaža, da je naletel na narodne možje, kateri niti udje nijso in so šli samo na shod volilcev v čitalnico.

— (Sneg,) dva palca debel je bil nam predsinočnem zopet zapadel, a večerajšnje solnce ga je večjidel uže pobralo.

Razne vesti.

* (Andrassyjeva epidemija.) V jednom dopisu časnika „I. d. Débats“ iz Cigrada veli se mej družim: Andrassyjeva nota proizvela je tukaj nepobiten učinek, ta naime, da je od nje ves svet zbolel; ne manjka

mного in fakulteta bi bila morala studirati jedno novo epidemijo Andrassyjevo. V visocih krogih se je ona vsacega dotaknola; ministra, velicega vezira, sultana. Ovaj poslednji je vprašal za svet jednega poljskega svečenika, jednega homeopata. Navzlic tej drzovitosti, njemu je, kakor se veli, bolje. Ali strah, kojega nam je zadala bolest Nj. Veličanstva, prisili nas svetovati mu: naj se v bodoče čuva jedil postourmar, suhega mesa, koje je uže po sebi hrana, katera je pogibljiva, ako se jej doda sedemnajst trdo skuhanih jajc. Kar se tiče velicega vezira, sprejelo ga je Nj. Veličanstvo, ko mu je izročilo noto, rekši mu: „Ti si me onečastil.“ Veliki vezir bil je tako dirnen od tega dečeka, kateremu je manjkala vsaka človečnost, da je bil več dnij bolan in zaprt v svoje palači.

Postano.

Slavno akademično društvo „Slovenija“ v Beču.

Zadnje na svitlo prišle pesni so se tudi slavnemu društvu poslane, toda došle so od pošte z raznimi opazkami „retour.“ Da omenjene muzikalije slavnemu društvu sigurno doidejo, prosim, da mi ono blagovoli naznani natančno adresu, da se dunajski poštarji ne bodo mogli izgovarjati, da društva „Slovenija“ ne najdejo.

V Ljubljani, dne 13. marca 1876.

Vojteh Valenta,
tajnik „glasbene matice.“

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesciera du Barry

in K. K. K.

30 let nje je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i nadubo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žila, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabost in blevanje pri nosečih, ožonost, diabet, irgonje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolja, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Uré, grofinje Castle-smart, Markize de Bréhan a mnogo družih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Tpel sem vsled prsnih i čustvenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprežilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesciera pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečine in okusne Revalesciera poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Za adi teg priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner.

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogl niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesciera in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesciera zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in poponega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušnanji.

Revalesciera je akrot učnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na osu, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.
Revalensiere-Biscuiten v pušicah in Revalensiere-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gl. 50 kr., 24 tas 2 gl. 100 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 100 gl.
Prodaja: Du Barry & Comp. na Dm. ul. Wall-Strasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerjarskih trgovcih. Tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakazilih ali povsestih. V Ljubljani Ed. Schr. J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (344)

Dunajska borza 14. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	67	gid.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70		60	
1860 drž. posojilo	111		10	
Akcije narodne banke	898		—	
Kreditne akcije	168		20	
London	115		65	
Napol.	9		26 1/2	
C. k. cekini	5		43	
Srebro	103		75	

Izurjeni komis,

kateri je v stroki mešanega, železnega, specerjarskega in tkanega blaga dobro izurjen, sprejme se takoj v nekej prav živahnejšnji na Notranjskem z dobrimi pogoji v službo.

Več o tem se izv. v štacuni Andreja Schreyerja v Ljubljani. (51—3)

Točijo se štajerska vina lastnega pridelka.

Podpisani udano naznanja visocemu plemenitstvu kakor tudi čestitemu p. n. občinstvu, da je on prevzel jedini vinot č lastnega pridelka renomirane firme:

bratov Kofler,

c. kr. dvornih vinov pošiljatelj in posestniki vinogradov v Ptujem na Spodnjem Štajerskem

za tukajšnje trgovino, kakor tudi črez ulico in v gostilni „Zum Polarstern“.

Cena:

1 liter kolloser Johannsbergskega	30	kr.
1 „ Sauričer Tirkenbergskega	36	„
1 „ Ptujsko mestnega	48	„
1 „ Črna Villanierskega	48	„

Vina v botlijah:

1 velika steklenica 1863 ljutomerskega	1	gl.	—	kr.
1 mala „	—	—	50	„
1 velika „ 1868 muskatelrja	1	„	50	„

c. kr. dvorna vina.

Za izvrstne okusne in po ceni jedila, gorke in mrzle preskrbljeno je zmirom. (67—1)

Hyppolit Bilina,

gostilničar „zum Polarstern“ na dvornem trgu in v židovskej ulici.

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan svežne (frišne) v prodajalnici steklenega blaga gosp. *Franca Kolmana* na glavnem trgu šte. 236 iz prijaznosti do (65—1)

A. Schneiderja.

Menj ko pol kilograma (1 funta) se ne prodaje.

Eliksir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani *žetodni tiker*. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri (53—2)

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajskej cesti v Ljubljani.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dob. in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „*Doktor Zober*“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „*Kalifornske povesti*“ od Bret Harte a. Cena 50 kr.

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. *Erazem Tatenbah*. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. *Meta Holdenis*. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. *Kantorčica*. Roman s pogorskega zakotja. Češki spisala *Karlina Světla*; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. *Prvi poljub*. Novela, spisal J. Skalec. — *Na črni zemlji*. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. *Kazen*. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — *Cerkev in država v Ameriki*. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: *Stenografija*, sp. dr. Ribič. — *Životopisje*, sp. *Rajč Bož.* — *Prešern*, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — *Telečja pečenka*, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — *Pisma iz Rusije*, sp. dr. Celestin. — *Trstvo z grozdem na Ruskem*, sp. dr. J. Vošnjak. — *Čigava bode?* Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
 - IV. zvezek, ki obsega: *Lepi dnevi*, sp. Paulus. — *Plašč*. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — *Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnjih*. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodnej tiskarni“ in jih dobi po poštne povzetji. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od **Bogom. Sturzenegger-ja** v **Herisan** (Švica). Mnoga ispričevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu, kako se ima ona mast rabiti. Razpošilja se v pisarkih po 3 gl. 20 kr. a. v. po **B. Sturzenegger-ju** samemu, ali pa po **Jos. Weis-u**, lekarna pri Zamorci, Wien, Tuchlauben Nr. 27 in **Sigmundu Mittlbachu**, lekarju v Zagrebu. (359—8)

Čiščenje in izboljšanje vina s pomočjo marseilleske žolce.

Pripoznan, kot najboljši in najcenejši pripomoček, kateri vse druge metode čiščenja, kakor one z vizjim mehurjem z mlekom, krvjo, limom itd. vsakako prekosi, vinu doda krasno svitlobo in veliko cenejše kot vsi poprej imenovani pripomočki.

Vina, katera še diše po plesnjobi ali gnjilobi, izgube oni duh v malih dnevih, tudi prekisla vina in vina, po katerih gorečica peče, vse te napake po večjem izgub. in pridob. okus starejšega vina. Obrniti naj se vsak blagovoli, pismeno ali ustmeno do

Jan. Alf. Hartmann-a v Ljubljani,

na dunajskej cesti v hiši brzojavnega urada ali pak tudi v specerjske štacuni **Pohla & Supana** v ravno istej hiši.

Navod o rabljenju za to prav enojno izvrševanje v slovenskem in nemškem jeziku je zmirom na razpolaganje. (66—1)

Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtlički,

priporoča se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezn. na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za snišico, želodečevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenujajočej se pljučnici!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

Javna zahvala.

Čestiti gospod lekar!

Z veseljem Vam moram prilično sedanjega naročila izreči mojo najsrčnejšo zahvalo. Stanje moje soproje pred kratkem primerovalje s sedanjem, čuditi se moram čudapolnih nasledkov Vašega vevrednega leka. Moja dobra žena dolgo časa trpela je na pljučnem in želodskem kataru, hušala je vsled vednega kašljanja in slabega prebavljenja tako, da nisem več dvomil, da bi se jej odstraniti mogla jetika, posebno ker so navadni spremljevalci te strašne bolezni namreč: slabi tek, ponočno potenje, mrzlica, malo spanja, kateri vedno jeden za drugim sledijo. Po jednem sorodniku, ki je nekda obiskal Rožnovsko kopej, opozorjen na Vaš čaj in celtičke, namenil sem se, še ta pripomoček poskusiti. In glej, kaki nasledki, in ti v teku treh tednih! Moja žena še pred malo časom podobna boji smrti, ko človeku, ki je vedno v postelji ležala ali na divanu sedela, hodi sedaj prav lahko po sobi, dobita je zopet prejšnji tek, spi cele noči, brez da bi se zbudila, ravno tako izostala je mrzlica in neprijetno potenje, tudi na životu se je uže mnogo okrepila tako, da vsa naša družina njeno popolno ozdravenje v kratkem pričakuje. Jaz priporočam tedaj vsacemu, katerega tare morebiti kaka jednaka bolest, naj rabi ta pripomoček in pomagano mu bode gotovo. Izvolite mi tedaj zopet 2 paketa čaja in dve škatljici maho-rastlinskih celtličkov priposliti po poštne povzetku.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. Čermák, fotograf v Gradci, Geidorf, Heinrichstrasse 9.

Gradec, 17. sept. 1875.

Čestiti gospod lekar!

Iz Rožnova vrnivši se, kjer sem se po šesttedenskem bivanju tako okrepil, mislil sem da so moje prsne bolečine popolnem odstranjene, posebno pa, ker me nij mučil niti kašelj niti bolečine pri sopenju.

Vsled necega hudega prehladenja povrnila se je stara bolezen tako hudo, da sem komaj mogel predavati v šoli, ter z največjo si.o. govoriti mogel. V tem kritičnem po'ožaji zdravil sem se, kakor v času kopej v Rožnovi, z Vašimi maho-rastlinskimi celtički, ter pil zjutraj in zvečer radgostski čaj. V kratkej dobi zboljšalo se je moje stanje tako, da me po užitju treh škatljic maho-rastlinskih celtičkov in jednem paketu radgostskega čaja tako hudo bodenje v prsih in teško dihanje nij več mučilo, tudi kašjal sem le redkokrat, tako, da upam v kratkem popolnem ozdravit. Mnogo mojih znancev jednake omenjene bolezni zdravijo se po mojem izgledu z Vašo izvrstno pripravo in sicer vsi z najboljšim vspehom.

Ker vam čisto na prosto stavim, to spričevalo resnice na korist vsim bolnim objaviti prosim, da mi blagostno pripošljete jeden paket radgostskega čaja in dve škatljici rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov.

Z vsem spoštovanjem podpisujem se vedno hvaležni in udani vam

Franjo Zverina,

profesor na c. kr. realnej gimnaziji.

Brna, 2. februarja 1874.

Od tega po zdravniškej razložbi in predpisih pripravljene čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljene paket z nakazom o rabi 1 gold. av. velj. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebej.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtički dobivajo se jedino le v lekarni **J. Seichert**a v **Rožnovi** (na Moravskem) in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštne povzetku.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: **W. Mayr** v **Ljubljani**, **A. Beinitz** v **Celovcu**, **W. König** v **Mariboru**, **Anton Nedwed** „zum Mohren“ v **Gradci** in **J. Cejbe**k v **Zagrebu**. (392—11)

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih štacunah materijalnega blaga.

Marija Kunaver, 50 l., v bolnici za vodenico. — Martin Pečnik, 78 l., v bolnici vsled starosti. — Franja Brskvar, 37 l., za vodenico. — Neža Pletič, 60 l., za jeklo. — Kasper Ježek, 70 l., v bolnici za mrzlico. — Amalija Mijon, 50 l., v bolnici za možganmi mrvtvom.

Umri v Ljubljani

od 10. do 12. marca: